

SUOMEN HALLITUKSEN VASTAUS YHDYSVALLOILLE.

Suomen tehokas puolustaminen on mahdollista vain

sääntämällä puolustus niille alueille, joista Neuvostoliitto oli tehnyt itselleen strategiset hyökkäystukikohdat.

Suomi lupettaa sotatoinen heti, kun on saatu uhkaava vaara torjuttuksi ja taktet jatkuvalla turvallisuudella.

SITOUKUKSIA, JOTKA MERKITSEVÄT MAAN TURVALLISUUDEN VAARANTAMISTA, EI SUOMI VOI ANTAA.

Talvisotaan astuessa meidän tahto oli puolustautua.

Neuvostoliiton sotavoimat eivät voineet tulla Suomeen ilman, että Suomi olisi ollut valmiina puolustautumaan.

Suomi ei voi antaa sitouksia, jotka merkitsevät maan turvallisuuden vaarantamista.

Suomi ei voi antaa sitouksia, jotka merkitsevät maan turvallisuuden vaarantamista.

Suomi ei voi antaa sitouksia, jotka merkitsevät maan turvallisuuden vaarantamista.

Suomi ei voi antaa sitouksia, jotka merkitsevät maan turvallisuuden vaarantamista.

Suomi ei voi antaa sitouksia, jotka merkitsevät maan turvallisuuden vaarantamista.

Suomi ei voi antaa sitouksia, jotka merkitsevät maan turvallisuuden vaarantamista.

Suomi ei voi antaa sitouksia, jotka merkitsevät maan turvallisuuden vaarantamista.

Suomi ei voi antaa sitouksia, jotka merkitsevät maan turvallisuuden vaarantamista.

Suomi ei voi antaa sitouksia, jotka merkitsevät maan turvallisuuden vaarantamista.

Suomi ei voi antaa sitouksia, jotka merkitsevät maan turvallisuuden vaarantamista.

Suomi ei voi antaa sitouksia, jotka merkitsevät maan turvallisuuden vaarantamista.

Suomi ei voi antaa sitouksia, jotka merkitsevät maan turvallisuuden vaarantamista.

Suomi ei voi antaa sitouksia, jotka merkitsevät maan turvallisuuden vaarantamista.

Suomi ei voi antaa sitouksia, jotka merkitsevät maan turvallisuuden vaarantamista.

Suomi ei voi antaa sitouksia, jotka merkitsevät maan turvallisuuden vaarantamista.

Suomi ei voi antaa sitouksia, jotka merkitsevät maan turvallisuuden vaarantamista.

Suomi ei voi antaa sitouksia, jotka merkitsevät maan turvallisuuden vaarantamista.

Suomi ei voi antaa sitouksia, jotka merkitsevät maan turvallisuuden vaarantamista.

Suomi ei voi antaa sitouksia, jotka merkitsevät maan turvallisuuden vaarantamista.

Suomi ei voi antaa sitouksia, jotka merkitsevät maan turvallisuuden vaarantamista.

Suomi ei voi antaa sitouksia, jotka merkitsevät maan turvallisuuden vaarantamista.

Suomi ei voi antaa sitouksia, jotka merkitsevät maan turvallisuuden vaarantamista.

Suomi ei voi antaa sitouksia, jotka merkitsevät maan turvallisuuden vaarantamista.

Suomi ei voi antaa sitouksia, jotka merkitsevät maan turvallisuuden vaarantamista.

Suomi ei voi antaa sitouksia, jotka merkitsevät maan turvallisuuden vaarantamista.

Suomi ei voi antaa sitouksia, jotka merkitsevät maan turvallisuuden vaarantamista.

Suomi ei voi antaa sitouksia, jotka merkitsevät maan turvallisuuden vaarantamista.

Suomi ei voi antaa sitouksia, jotka merkitsevät maan turvallisuuden vaarantamista.

Suomi ei voi antaa sitouksia, jotka merkitsevät maan turvallisuuden vaarantamista.

Suomi ei voi antaa sitouksia, jotka merkitsevät maan turvallisuuden vaarantamista.

Suomi ei voi antaa sitouksia, jotka merkitsevät maan turvallisuuden vaarantamista.

Suomi ei voi antaa sitouksia, jotka merkitsevät maan turvallisuuden vaarantamista.

Suomi ei voi antaa sitouksia, jotka merkitsevät maan turvallisuuden vaarantamista.

Suomi ei voi antaa sitouksia, jotka merkitsevät maan turvallisuuden vaarantamista.

Suomi ei voi antaa sitouksia, jotka merkitsevät maan turvallisuuden vaarantamista.

Suomi ei voi antaa sitouksia, jotka merkitsevät maan turvallisuuden vaarantamista.

Suomi ei voi antaa sitouksia, jotka merkitsevät maan turvallisuuden vaarantamista.

Suomi ei voi antaa sitouksia, jotka merkitsevät maan turvallisuuden vaarantamista.

Suomi ei voi antaa sitouksia, jotka merkitsevät maan turvallisuuden vaarantamista.

Suomi ei voi antaa sitouksia, jotka merkitsevät maan turvallisuuden vaarantamista.

Suomi ei voi antaa sitouksia, jotka merkitsevät maan turvallisuuden vaarantamista.

Suomi ei voi antaa sitouksia, jotka merkitsevät maan turvallisuuden vaarantamista.

Suomi ei voi antaa sitouksia, jotka merkitsevät maan turvallisuuden vaarantamista.

Suomi ei voi antaa sitouksia, jotka merkitsevät maan turvallisuuden vaarantamista.

Suomi ei voi antaa sitouksia, jotka merkitsevät maan turvallisuuden vaarantamista.

Suomi ei voi antaa sitouksia, jotka merkitsevät maan turvallisuuden vaarantamista.

Suomi ei voi antaa sitouksia, jotka merkitsevät maan turvallisuuden vaarantamista.

Suomi ei voi antaa sitouksia, jotka merkitsevät maan turvallisuuden vaarantamista.

Suomi ei voi antaa sitouksia, jotka merkitsevät maan turvallisuuden vaarantamista.

Suomi ei voi antaa sitouksia, jotka merkitsevät maan turvallisuuden vaarantamista.

Suomi ei voi antaa sitouksia, jotka merkitsevät maan turvallisuuden vaarantamista.

Suomi ei voi antaa sitouksia, jotka merkitsevät maan turvallisuuden vaarantamista.

Suomi ei voi antaa sitouksia, jotka merkitsevät maan turvallisuuden vaarantamista.

Suomi ei voi antaa sitouksia, jotka merkitsevät maan turvallisuuden vaarantamista.

Suomi ei voi antaa sitouksia, jotka merkitsevät maan turvallisuuden vaarantamista.

Suomi ei voi antaa sitouksia, jotka merkitsevät maan turvallisuuden vaarantamista.

Suomi ei voi antaa sitouksia, jotka merkitsevät maan turvallisuuden vaarantamista.

Suomi ei voi antaa sitouksia, jotka merkitsevät maan turvallisuuden vaarantamista.

Suomi ei voi antaa sitouksia, jotka merkitsevät maan turvallisuuden vaarantamista.

Suomi ei voi antaa sitouksia, jotka merkitsevät maan turvallisuuden vaarantamista.

Suomi ei voi antaa sitouksia, jotka merkitsevät maan turvallisuuden vaarantamista.

Suomi ei voi antaa sitouksia, jotka merkitsevät maan turvallisuuden vaarantamista.

Suomi ei voi antaa sitouksia, jotka merkitsevät maan turvallisuuden vaarantamista.

Suomi ei voi antaa sitouksia, jotka merkitsevät maan turvallisuuden vaarantamista.

Suomi ei voi antaa sitouksia, jotka merkitsevät maan turvallisuuden vaarantamista.

Suomi ei voi antaa sitouksia, jotka merkitsevät maan turvallisuuden vaarantamista.

Suomi ei voi antaa sitouksia, jotka merkitsevät maan turvallisuuden vaarantamista.

Senaattori Taft väittää, että Japani on tarjoutunut poistamaan joukkonsa Kiinasta

Amerikkalaisen senaattori Taftin väittämät Japanin poistamisesta Kiinasta.

New York, Etelästä lauantai 11. 11. 1941. Senaattori Taftin väittämät Japanin poistamisesta Kiinasta.

Senaattori Taft väittää, että Japani on tarjoutunut poistamaan joukkonsa Kiinasta.

Senaattori Taft väittää, että Japani on tarjoutunut poistamaan joukkonsa Kiinasta.

Senaattori Taft väittää, että Japani on tarjoutunut poistamaan joukkonsa Kiinasta.

Senaattori Taft väittää, että Japani on tarjoutunut poistamaan joukkonsa Kiinasta.

Senaattori Taft väittää, että Japani on tarjoutunut poistamaan joukkonsa Kiinasta.

Saksalaiset ovat valloittaneet taas keskikaistalla uusia asemia.

Eteneminen Krimillä jatkuu Keatsiä ja Sevastopolia kohti MOSKOVAA POMMITTU MYÖSKIN TOISSAYÖN.

Saksalaiset ovat valloittaneet taas keskikaistalla uusia asemia.

Eteneminen Krimillä jatkuu Keatsiä ja Sevastopolia kohti.

Moskova pommitettiin myöskin toissayönä.

Saksalaiset ovat valloittaneet taas keskikaistalla uusia asemia.

Eteneminen Krimillä jatkuu Keatsiä ja Sevastopolia kohti.

Moskova pommitettiin myöskin toissayönä.

Saksalaiset ovat valloittaneet taas keskikaistalla uusia asemia.

Eteneminen Krimillä jatkuu Keatsiä ja Sevastopolia kohti.

Moskova pommitettiin myöskin toissayönä.

Saksalaiset ovat valloittaneet taas keskikaistalla uusia asemia.

Eteneminen Krimillä jatkuu Keatsiä ja Sevastopolia kohti.

Moskova pommitettiin myöskin toissayönä.

Saksalaiset ovat valloittaneet taas keskikaistalla uusia asemia.

Eteneminen Krimillä jatkuu Keatsiä ja Sevastopolia kohti.

Moskova pommitettiin myöskin toissayönä.

Saksalaiset ovat valloittaneet taas keskikaistalla uusia asemia.

Eteneminen Krimillä jatkuu Keatsiä ja Sevastopolia kohti.

Moskova pommitettiin myöskin toissayönä.

Saksalaiset ovat valloittaneet taas keskikaistalla uusia asemia.

Eteneminen Krimillä jatkuu Keatsiä ja Sevastopolia kohti.

Moskova pommitettiin myöskin toissayönä.

Saksalaiset ovat valloittaneet taas keskikaistalla uusia asemia.

Eteneminen Krimillä jatkuu Keatsiä ja Sevastopolia kohti.

Moskova pommitettiin myöskin toissayönä.

SAKSALAISTEN JOUKKOJEN arvellaan pian pääsevän

koetukseen suomalaisista kanssa Laatokan rinteillä.

Talvisotatoiminnan väkijärjestelmä on nyt valmistunut.

Saksalaiset ovat valloittaneet taas keskikaistalla uusia asemia.

Eteneminen Krimillä jatkuu Keatsiä ja Sevastopolia kohti.

Moskova pommitettiin myöskin toissayönä.

Saksalaiset ovat valloittaneet taas keskikaistalla uusia asemia.

Hyökkäysreitit Suomalaisen Neuvoston rintamalla.

Suomen Sosiaalidemokraatti, keskiviikkona 12 p:nä 1941:

SUOMEN HALLITUKSEN VASTAUS YHDYSVALLOILLE.

Suomen tehokas puolustaminen on mahdollista vain

siirtämällä puolustus niille alueille, joista Neuvostoliitto oli tehnyt itselleen strategiset hyökkäystukikohdat.

Suomi lopettaa sotatoimet heti, kun on saatu uhkaava vaara torjutuksi ja takeet jatkuvalle turvallisuudelle.

SITOUKSIJA, JOTKA MERKITSEVÄT MAAN TURVALLISUUDEN VAARANTAMISTA, EI SUOMI VOI ANTAA.

Yhdysvaltain ministerin muistio tasavallan presidentille 27. 10. 1941.

Yllämainittuna päivänä jätti Yhdysvaltain tšekäläinen ministeri tasavallan presidentille muistion keskustelunsa johdosta presidentin kanssa lokakuun 23 päivänä. Ministeri Schoenfeldin kirjelmä oli seuraavan sisältöinen:

MUISTIO.

Yhdysvaltain Helsingin-lähettiläällä on ollut kunnia tiedottaa Yhdysvaltain ulkoasiainministerille siitä keskustelusta, joka hänellä lokakuun 23 päivänä 1941 oli Hänen Ylhäisyytensä Suomen Tasavallan Presidentin kanssa ja jonka aikana Hänen Ylhäisyytensä luottamuksellisesti ilmoitti Suomen hallituksen tarkoituksena olevan pian demobilisoida suuren osan Suomen armeijaa. Ulkoasiainministeri on ilmoittanut Yhdysvaltain lähettiläälle, että Hänen Ylhäisyytensä Suomen presidentin tässä tilaisuudessa tekemä ilmoitus muodosti ensimmäisen viittauksen siihen suuntaan, että ne sotatoimet, jolta Suomen armeija suorittaa Neuvostoliiton alueella, voisivat loppua.

Ulkoasiainministeri on antanut Yhdysvaltain lähettilään tehtäväksi korostaa, että ellei tällaista sotatoimien lopettamista tapahdu, tämä varmasti tulee vaikuttamaan yhtähyvin virallisiin kuin taloudellisiin suhteisiin Suomen ja Yhdysvaltain välillä sekä nyt että tulevaisuudessa.

Ulkoasiainministeri on ilmoittanut Yhdysvaltain Helsingin-lähettiläälle, että Suomen kaukana Suomen rajojen ulkopuolella suorittamien sotatoimien voimakas hyökkäävä luonne ilman vähintäkään epäilystä on vaikuttanut venäläis-saksalaisen sodan kulkuun ja että Suomen sen vuoksi on katsottava, kuten ulkoasiainministeri ilmoitti Suomen Washingtonin-lähettiläälle lokakuun 3 päivänä, toimivan suuntaan, joka on aivan

vastakkainen sille politiikalle, jonka Yhdysvallat ovat ottaneet noudattaakseen.

Yhdysvaltain hallitus haluaa palauttaa Suomen hallituksen mieleen, että alivaltiosihteeri herra Sumner Welles elokuun 18 päivänä 1941

sanoi Suomen Washingtonin-lähettiläälle, että Yhdysvaltain hallitus oli saanut tietää neuvostohallituksen olevan halukkaan, siinä tapauksessa, että Suomen hallitus olisi siihen taipuvainen, neuvottelemaan uudesta rauhansopimuksesta Suomen ja Neuvostoliiton välillä,

johon sisältyisi alueluovutuksia Suomelle Neuvostoliiton puolelta. Suomen lähettiläs tällöin esitti joukon itsestään selviä näkökohtia takuista ja muista seikoista. Alivaltiosihteeri vastasi tähän, että Yhdysvaltain hallituksen mielestä Suomen lähettilään esilleottamista kysymyksistä oli tarpeellista keskustella ainoastaan siinä tapauksessa, että Suomen hallitus olisi halukas tutkimaan esitettyjä mahdollisuuksia, ja että oli oleellisesti tärkeää ensiksi päästä varmuuteen siitä, mikä Suomen asenne näihin mahdollisuuksiin nähden olisi.

Yhdysvaltain hallitus ei ole vastaanottanut Suomen hallitukselta mitään vastausta, josta ilmenisi sen kanta tähän asiaan nähden, eikä myöskään Suomen lähettiläs myöhemmissä keskusteluissaan Yhdysvaltain ulkoasiainministeriön virkamiesten kanssa ole esittänyt mitään suoranaista viittausta tällaisiin mahdollisiin neuvotteluihin Neuvostoliiton kanssa.

Pian Suomen lähettilään ja alivaltiosihteerin välillä elokuun 18 päivänä käydyn keskustelun jälkeen Yhdysvaltain hallituksen tietoon kuitenkin tuli, että eräät korkeat Suomen hallituksen virkamiehet, samoin kuin Suomen ja Saksan lehdistö, olivat korostaneet, että Suomi ei tulisi solmimaan rauhaa Neuvostoliiton hallituksen kanssa sellaisena kuin tämä nykyään on olemassa.

Tulevissa suhteissaan Suomeen Yhdysvaltain hallituksen täytyy pitää Suomen hallitusta vastuunalaisena siitä, että se ei ole edes ilmoittanut tutkineensa tätä mahdollisuutta saada oikeutetut valituksensa Neuvostoliittoa vastaan tyydyttävään ratkaisuun rauhanomaisilla neuvotteluilla. Yhdysvaltain hallituksen mielestä Suomen hallitus siis omasta tahdostaan, sekä sellaisella tavalla ja sellaisessa laajuudessa, jotka ovat aivan vastakkaisia amerikkalaiselle käsitykselle siitä, mitä oikeutettuun itsepuolustukseen kuuluu, on yhtynyt kannattamaan koko maailmaan kohdistuvaa hyökkäyspolitiikkaa.

Vaikkakin Yhdysvaltain hallitus ymmärtää, että suurien saksalaisten joukkomassojen oleskelu Suomessa uhkaa Suomen toimintavapautta, on Yhdysvaltain lähettiläs saanut tehtäväkseen saattaa Suomen hallituksen tietoon nimenomaan, että mikäli Suomi haluaa säilyttää Yhdysvaltain ystävyyden sekä nykyhetkellä että tulevaisuudessa, Yhdysvaltain hallitukselle täytyy antaa tyydyttävä

vakuutus siltä, että Suomen hallituksen tarkoituksena on heti lopettaa kaikki hyökkäysluontoiset operaatiot Neuvostoliiton aluetta vastaan ja että suomalaiset joukot hetimiten vedetään takaisin periaatteessa Neuvostoliiton alueelta linjalle, joka vastaa vuoden 1939 rajaa Suomen ja Neuvostoliiton välillä.

Siinä tapauksessa, että sotatarvikelähetystyksiä vastaan, jotka ovat lähetetyt Yhdysvalloista Neuvostoliiton pohjoiselle alueelle Pohjoisen Jäämeren kautta, matkalla hyökätään ja hyökkäys todennäköisesti on tehty tai vaikkapa vain voidaan väittää tehdyksi Suomen valvonnassa olevalta alueelta, niin tällaisen tapauksen Yhdysvalloissa tätä nykyä vallit-

sevan mielipiteen mukaan täytyy olettaa aikaansaavan välittömän kriisin Suomen ja Yhdysvaltain välisissä suhteissa.

H e l s i n g i s s ä lokakuun 27 päivänä 1941.

Uusi kirjelmä.

Viime kuun 30 päivänä kääntyi Yhdysvaltain ministeri uudelleen Suomen tasavallan presidentin puoleen kirjelmällä, joka kuului seuraavasti:

MUISTIO.

Amerikan Yhdysvaltain lähettiläällä on kunnia viitata keskusteluunsa H.Y. Suomen Tasavallan Presidentin kanssa 27 päivänä lokakuuta 1941 ja hallitukseltaan saamiensa ohjeiden mukaan kiinnittää H.Y:n huomiota eräisiin seikkoihin, jotka Amerikan Yhdysvaltain hallituksen mielestä Suomen hallituksen olisi otettava huomioon ennen lopullisen vastauksen laatimista muistioon, joka hänellä oli kunnia jättää H.Y:lle 27 päivänä lokakuuta.

Amerikan Yhdysvaltain hallitus on ystävällisin esityksin tarmokkaasti yrittänyt painostaa Suomen hallitukselle, ennenkuin luonteeltaan korjaamattomia päätöksiä tehdään, että Amerikan Yhdysvaltain hallituksen mielestä Suomen puolelta suoritettavat äskettäiset sotatoimet ovat antaneet ja antavat erinomaisen arvokasta sotilaallista apua natsien maailmanaggression hyväksi. Myötävaikuttamatta Suomen omaan tulevaan turvallisuuteen nämä sotatoimet tosiasiallisesti ovat muodostuneet suoranaiseksi uhkaksi Yhdysvaltain turvallisuudelle. Sentähden on tehtävä täysin selväksi että,

ellei Suomi heti keskeytä tämän toimintasuunnan jatkamista, Suomen täytyy menettää Yhdysvaltain ystävällinen kannatus tulevissa vaikeuksissa, jotka auttamattomasti tulevat syntymään sellaisen päätöksen seurauksena.

Amerikan Yhdysvaltain hallitus haluaa Suomen hallituksen ennen lopullisen päätöksen tekemistä täysin selvässä muodossa saavan tietoonsa ne vaihtoehdot, jotka sillä, mikäli Yhdysvalloista on kysymys, on edessään. Suomen hallituksen olisi täysin ymmärrettävä, että

Amerikan Yhdysvaltain puolustuksen vaatimukset tekevät välttämättömiksi toimenpiteitä, jotka vaikka niihin ryhdytään valittaen, silti eivät ole vähemmän väistämättömiä.

H e l s i n g i s s ä 30 päivänä lokakuuta 1941.

-

SUOMEN HALLITUKSEN VASTAUS.

Eilen illalla antoi ulkoasiainministeri Witting Yhdysvaltain Helsingin lähettiläälle Suomen hallituksen vastauksen Yhdysvaltain hallituksen edellä oleviin Suomen sotatoimia koskeviin muistioihin. Vastaus kokonaisuudessaan on seuraava:

MUISTIO.

Yhdysvaltain lähetystön 27. 10. 41 ja 30. 10. 41 päivätyjen muistioiden johdosta Ulkoasiainministeriöllä on kunnia esittää seuraavaa.

I.

Muistioissa Yhdysvaltain hallitus kehoittaa Suomea lopettamaan sotatoimet ja vetämään joukkonsa vuoden 1939 Suomen ja Neuvostoliiton rajaa vastaavalle linjalle. Niihin ei sisälly mainintaa vihollisuuksien lopettamisesta Neuvostoliiton puolelta yhtä vähän kuin siitä, liittyisikö Suomelle esitetyn kehoituksen noudattamiseen myös neuvostojoukkojen vetäminen pois niiltä Suomen vuoden 1939 rajojen sisäpuolella olevilla alueilla, jotka edelleen ovat niiden miehittäminä. Näitä alueita ovat Kalastaja-saarenon suomalainen osa, jolta käsin vihollisen tykistö uhkaa Petsamoa, Suomen ainoata valtamerisatamaa, Suomenlahden ulkosaaret sekä Hankoniemi, joka hallitsee Suomenlahden merenkulkuyhteyksiä.

Suomen ja Neuvostoliiton välisen taistelun luonne on Yhdysvaltain hallitukselle tunnettu. Ulkoasiainministeriö viittaa tässä suhteessa Ison-Britannian ja Suomen hallitusten välillä äskettäin tapahtuneeseen muistioiden vaihtoon sekä Suomen hallituksen julkaisemaan Sinivalikoiseen Kirjaan II. Niissä on kohta kohdalta ja seuraamalla tapahtumain kehitystä marraskuun 30 päivästä 1939 alkaen osoitettu,

miten Suomen asema Neuvostoliiton naapuruudessa on ollut yhtämittaista itsepuolustusta Neuvostoliiton valtauspyyteitä vastaan.

Neuvostoliiton ensimmäinen hyökkäys päättyi Moskovan pakkorauhaan. Tähän rauhaan sisältyi sellaisten alueitten miehittäminen, joista hyökkäys mitä edullisimmissa olosuhteissa voitiin uudelleen panna käyntiin, ja lisäksi neuvostohallitus pakotti Suomen mm. jatkamaan Muurmannin radalta Suomen rajalle rakennettua rautatietä Suomen rautateitten yhteyteen, jotta Neuvostoliitolla olisi helppo pääsy Pohjois-Suomeen ja edelleen Atlantille. Myöskin sisältyi rauhanehtoihin Hangon miehittäminen, jonka tuli palvella Neuvostoliiton laivastotukikohtana, mutta jonne heti rauhan jälkeen sijoitettiin valtava varuskunta hyökkäysvaunuineen ja muine välineineen. Hangosta käsin tehdään yhä vielä lentohyökkäyksiä Etelä-Suomen kaupunkeja ja siviiliväestöä vaataan. Tuskin oli Moskovan rauha solmittu, ennenkuin neuvostohallitus esitti uusia epäoikeutettuja vaatimuksia, m.m. pakottaen Suomen sallimaan rautateillään Hankoniemelle suuntautuvan kauttakulkuliikenteen, mikä tapahtui kahdella venäläisellä junaparilla vuorokaudessa. Näitä junia suomalaisilla viranomaisilla ei ollut oikeutta tarkastaa.

Neuvostoliitto sekaantui myöskin häikäilemättömällä tavalla Suomen sisäisiin asioihin ja pyrki järjestämään katumellakoita.

Se perusti Helsinkiin 100 henkeä käsittävän lähetystön, josta suuri osa toimi puhtaasti vakoilutehtävissä. Se kielsi Suomelta Ahvenanmaan linnoittamisen, pakottaen Suomen suostumaan neljäkymmentä henkeä käsittävän konsulinviraston perustamiseen näillä saarilla olevaan kaupunkiin. Samoin Petsamoon järjestettiin vakoilutehtäviä vartan vastaavanlainen konsulinvirasto. —

Moskovan rauha

merkitsi siis Neuvostoliitolle vain aselepoa lopullisen valtaamisen valmistelua

varten.

Tämä kausi päättyikin sitten Neuvostoliiton uuteen sotilaalliseen hyökkäykseen, joka pakotti Suomen asevoimin jatkamaan itsepuolustustaan ja jonka luonnetta ja tarkoitusta kuvaa se, että johtavassa moskovalaisessa Pravda-lehdessä 23. 6. 41 julistettiin, että ”suomalaiset on hävitettävä maan pinnalta”.

Suomen vanhan rajan takaisia alueita on näissä hyökkäyksissä järjestelmällisesti käytetty lähtökohta-asemina Suomea vastaan. Neuvostoliitto on varustanut sekä nämä alueet että Moskovan rauhassa valtaamansa suomalaiset alueet mitä täydellisimmiksi länteen päin kohdistuvien hyökkäysten lähtökohta-alueiksi. Tämä on voitu nyttemmin itse paikalla todeta. Suomen rajaa kohti Muurmännin radalta haaraantuvat strategiset rautatiet, joita tähän mennessä on todettu kuusi, samoin kuin yksinomaan hyökkäys-tarkoituksia varten Suomen rajoja kohden rakennetut uudet viertotiet ja lukuisat lentokentät

paljastavat epäamättömästi Neuvostoliiton hyökkäyssuunnitelmat ja sen kestäättömän sotilaallisen aseman, johon Suomi näiden valmistelujen kautta oli joutunut. Tehokas puolustautuminen, johon kukaan ei voi Suomelta kieltää oikeutta, on sille mahdollista vain siirtämällä puolustuksensa itse näille alueille eikä tällöin voida tehdä eroa Moskovan rauhassa luovutettujen ja muiden Suomen nyttemmin miehittämien alueiden välillä.

Mitkään asiakirjat eivät voi antaa tajuttavaa kuvaa siitä, mihin kurjuuteen nämä alueet — sekä vuoden 1939 rajan takaiset että Moskovan rauhassa luovutetut — oli saatettu. Tšekäläisen Yhdysvaltain lähetystön jäsenten sekä useiden amerikkalaisten sanomalehti-miesten on kuitenkin ollut mahdollista itse paikalla tutustua oloihin Suomen sotavoimien nykyisen taisteluvaiheen aikana miehittämällä alueilla, mikä onkin ainoa tapa saada niistä pätevä käsitys. Hoitamatta jätetyt viljelykset, rappiolle päästetyt ja hävitetyt rakennukset, häväistyt kirkot ja hautausmaat ja mittaamattomassa kurjuudessa elänyt, murhien ja joukkokarkoitusten runtelema väestö osoittavat,

mihin surkuteltavaan asemaan Suomen kansa neuvostovallan alaisena olisi joutunut,

mikäli sitä ei Viron y.m. bolshevikien valtaamien maiden osaksi tulleen kohtalon mukaisesti olisi osaksi tai kokonaan fyysillisesti likvidoitu. Tästä kaikesta selviää, mikä kohtalo Suomea odottaisi, ellei se huolehtisi turvallisuudestaan. Senvuoksi Suomen miehet mieluummin kaatuvatkin puolustussodassa kuin jäävät odottamaan omaistensa ja omaa teloitustaan.

On ymmärrettävää, että Yhdysvaltain on ollut erittäin vaikeata saada käsitystä tilanteesta, missä Suomi on, etenkin kun Yhdysvallat eivät koskaan ole välittömästi kokeneet, mikä vaara bolshevismi on länsimaiselle yhteiskunnalle.

Suomen taistelun luonnetta ei muuta se, että Suomi omien luonnollisten turvallisuus-näkökohtiensa perusteella pyrkii tekemään vaarattomiksi ja miehittämään vihollisen hyökkäysasemat vuoden 1939 rajojen ulkopuolellakin. Aivan samojen näkökohtien perusteella Suomelle olisi ollut mitä tähdellisintä puolustuksensa tehokkuuden nimessä ryhtyä tällaisiin toimenpiteisiin jo ensimmäisen taisteluvaiheen aikana vv. 1939—40, jos vain Suomen voimat silloin olisivat tähän riittäneet. Tällöin tuskin olisi epäilty Suomen operatioiden oikeutusta.

Siitä huomattavasta aineellisesta

avusta, jota Suomi talvisodan aikana sai vastaanottaa Yhdysvalloista, tuntee Suomen kansa mitä suurinta kiitollisuutta,

mutta vielä enemmän siitä ymmärtämyksestä ja siitä moraalisesta tuesta, jonka Yhdysvaltain kansa Suomelle antoi taistelussa bolshevikien hyökkäystä vastaan. Tällöin herätti Neuvostoliiton oikeudeton hyökkäys Suomen kimppuun Yhdysvalloissa suurta suuttumusta.

Suomi toteaa tyydytyksellä, että Yhdysvaltain hallitus on ilmoittanut tahtovansa jatkuvastikin toimia Suomen elinetujen hyväksi. Suomen hallitus ei voi kuitenkaan nähdä, että sanotun, Yhdysvaltain hallitusta ohjaavan ylevän periaatteen kanssa voisi olla sopuoinnussa se vaatimus, että Suomen sotavoimien olisi vetäydyttävä pois turvallisuusyistä miehittämiltään vuoden 1939 rajan takaisilta alueilta, joita Neuvostoliitto voisi heti uudelleen käyttää agressioon Suomea vastaan. Päinvastoin Suomen on pakko todeta, että Yhdysvaltain hallituksen suosittelema menettely olisi kohtalokasta Suomen turvallisuudelle ja siten Suomen elinetujen vastainen.

Suomen hallitukseen asenne Neuvostoliiton aloittamassa sodassa on ollut ja on se, että **Suomi haluaa lopettaa taistelun, niinpian kuin sen olemassaoloa uhkaava vaara on saatu torjutuksi ja takeet luoduiksi jatkuvalla turvallisuudelle.**

Jos Suomella edellytetään olevan tätä laajempia suunnitelmia, yliarvioidaan Suomen käsitys omista voimavaroistaan.

II.

Vuosien 1939-40 sotavaiheen aikana eivät Yhdysvaltain enempää kuin muilta puolueettomilta tahoilta neuvostohallitukselle tehdyt esitykset rauhan välittämistä estäneet Neuvostoliittoa jatkamasta hyökkäystään Suomea vastaan. Neuvostoliitto vastasi näihin esityksiin jo tehneensä Suomea muka edustavan, neuvostohallituksen itsensä asettaman varjohallituksen kanssa avunanto- ja ystävyyssopimuksen, jonka yhteydessä suomalaisten asuttamia alueita vuoden 1939 rajojen ulkopuolella — samoja alueita, joita suomalaiset nyt ovat miehittäneet — suomalaisina liitettiin Suomeen.

Niillä vuoden 1939 rajojen takaisilla, 23 vuoden ajan bolshevikihallinnon alaisina olleilla alueilla, jotka Suomen sotavoimat nyt ovat miehittäneet, on väestö ollut ja on kaikkein suurimmalta osaltaan suomalaista. Historiallisista olosuhteista johtuen osa Suomen kansaa on joutunut elämään ulkopuolella Suomen rajojen, ja puheenaolevat alueet kuuluvat juuri tämän kansanosan asuma-aloihan.

Tälle suomalaisväestölle neuvostohallitus Tarton rauhan yhteydessä v. 1920 lupasi taata melkoisen laajat kansalliset itsemääräämisoikeudet, mitkä lupauksensa se kuitenkin on jättänyt täyttämättä.

Miten sääliävään asemaan Yhdysvaltain muistioissaan esittämä menettely saattaisi näille alueille jääneen siviiliväestön, siitä tarjoaa bolshevistisen valtajärjestelmän historia peloittavia erimerkkejä. Tämäkin näkökohta puhuu sen puolesta, että kyseessä olevat alueet on syytä pitää suomalaisin voimin miehitettyinä, jotta tälle väestölle voidaan taata vapaus ja turvallisuus. Huomioonottaen näiden alueiden asujamiston kansallisen rakenteen, vastaisi tämä Yhdysvaltain presidentin ja Ison-Britannian pääministerin Atlantilla

14. 8. 41 antamassa julkilausumassa ilmilausuttuja periaatteita.

III.

Yhdysvaltain hallitus on ilmoittanut, että sen täytyy pitää Suomea vastuunalaisena siitä, että se ei ole edes yrittänyt tutkia Mr. Sumner Wellesin 18. 8. 41 Suomen Washingtonin-lähettiläälle antaman tiedonannon tarjoamia mahdollisuuksia rauhan tekoon. Ulkoasiainministeriön tietojen mukaan Mr. Welles hänen ja ministeri Procopén välillä mainittuna päivänä tapahtuneessa keskustelussa lausui, että häntä oli pyydetty saattamaan Suomen hallituksen tietoon, että "neuvostohallitus olisi taipuvainen tekemään aluemyönnytyksiä ja neuvottelemaan uudesta rauhansopimuksesta". Ministeri Procopén kysyessä, oliko neuvostohallitus pyytänyt Yhdysvaltain hallitusta välittämään tämän tiedon, vastaus oli kielteinen. Mr. Wellesin korjatessa lausuntonsa seuraavaksi: "Tiedän, että neuvostohallitus olisi taipuvainen keskustelemaan uudesta Suomen kanssa tehtävästä rauhansopimuksesta, jolla tehtäisiin aluemyönnytyksiä." Hän lisäsi, että hänen esityksensä ei ole suositus vaan tiedoksianto Yhdysvaltain puolelta.

Ministeri Procopén kysymykseen, mitä alueellisia myönnytyksiä mahdollisesti voitiin tarkoittaa, Mr. Welles ei voinut vastata. Epäselväksi jäi myös Yhdysvaltain hallituksen käsitys siitä, mitä takeita olisi olemassa, ettei Neuvostoliitto uudestaan hyökkäisi Suomen kimppuun.

Mr. Welles lausut kuitenkin tässä yhteydessä, että Neuvostoliitto sodan päättyessä tulisi olemaan määräävä valta Itä-Euroopasaa. Ministeri Procopén samassa yhteydessä kysyessä, tarkoittiko Mr. Rooseveltin ja Mr. Churchillin tunnetun julkilausuman aseistariisumista koskeva kohta myös Neuvostoliittoa, Mr. Welles selitti, että kysymys on hypoteettinen ja että Neuvostoliitto vuoteen 1939 saakka oli ollut rauhaa ja kansainvälistä järjestystä harrastava valtio.

Syyskuun alkupäivinä ministeri Procopé saamiensa ohjeiden mukaisesti selosti hallituksen asenteen Suomen puolustussotaan nähden Yhdysvaltain valtiodepartementissa. Seuranneissa keskusteluissa Suomen hallituksen taholta on Mr. Wellesin tiedonannon johdosta esitetty Yhdysvaltain hallitukselle Suomen moniin katkeriin kokemuksiin perustuvat vakavat epäilykset siitä, ettei Neuvostoliiton lupauksiin ole luottamista. Suomen taholta esitettyihin, mahdollisen rauhanteon perusedellytyksiä koskeviin huomautuksiin ei Yhdysvaltain hallitukselta ole saatu selvityksiä.

Erikoisesti ei mitään turvallisuustakeita ole Suomelle edes tarjottu Suomen ja Neuvostoliiton välisen uuden rauhan vakuudeksi.

Suomen hallituksen käsityksen mukaan Mr. Wellesin lausunto ministeri Procopélle 18. 8. 41 ei ollut tarkoitettu rauhantarjoukseksi Neuvostoliiton puolella eikä myöskään rauhanyvälitystarjoukseksi tai edes suositukseksi Yhdysvaltain taholta, vaan pelkäksi tiedonannoksi, jonka perusteella Suomen olisi ollut pyydettyä rauhaa. Näinollen Suomen hallitus sotatoimien silloisessa vaiheessa, jolloin ei edes Viipuri vielä ollut vallattu, jäi odottamaan tapahtumain kehitystä.

Mainittujen keskustelujen ollessa vireillä alkoi ulkomaiden lehdistöön tulkia

perättömiä huhuja siltä, että Suomi alkoi solmia erikoisrauhan Neuvostoliiton kanssa

ja että eräät huomattavat suomalaiset henkilöt tässä tarkoituksessa olivat käyneet neuvotteluja kolmansien valtioiden hallitusten kanssa. Kuluva marraskuun 5 päivänä Ison-Britannian radio levitti tietoja yksityiskohtaisista rauhanehdoista, jotka muka oli saatettu Suomen hallitukseen tietoon edellämainitussa keskustelussa 18.8.41. Näitä tai muitakaan rauhanehtotarjouksia ei Yhdysvaltain hallituksen taholta ole esitetty Suomella elokuun 18 päivänä eikä myöhemminkään.

Muillakaan tahoilta ei tällaisia ehtoja ole Suomen hallitukselle esitetty.

IV.

Yhdysvaltain hallitus on muistiossa 30.10.41 ilmoittanut pitävänsä Suomen äskeisiä sotatoimia suoranaisena uhkana Yhdysvaltain turvallisuudelle. Yhdysvaltoja, jotka muodostavat mahtavan, kahden valtameren suojaaman ja lukuisia, tuhansienkin mailien päässä Yhdysvaltain rajojen ulkopuolella sijaitsevin tukikohdin varmistetun valtakunnan, Suomen sotavoimat eivät voi uhata. Suomen hallitus ei myöskään voi katsoa, että eräiden sellaisten alueiden miehittyinä pitäminen Suomen sotavoimin, joilta käsin Suomen turvallisuutta on pysyvästi uhattu, voisi olla Yhdysvaltain turvallisuusetujen vastainen. Mutta Yhdysvaltain omasta turvallisuudestaan tuntema huoli antaa Suomelle oikeuden **odottaa Yhdysvaltain hallituksen ja kansan ymmärtämystä pyrkimyksilleen varjella elämäänsä, varmistaa turvallisuuttaan ja puolustaa ikivanhaa kansanvaltaista vapauttaan**

silloin, kun Suomi vähemmän kuin kahden vuoden aikana kahdessa eri vaiheessa on joutunut mahtavan bolshevistisen terrorivallan taholta oikeudettoman aseellisen hyökkäyksen kohteeksi, ilman että Yhdysvallat enempää kuin mikään muukaan maa on voinut tätä estää tai antaa takeita siitä, etteivät tällaiset hyökkäykset uusiutuisi. Suomi toivoo Yhdysvaltain suuren kansan ymmärtävän, että pienelläkin kansalla on oikeus elää ja oikeus puolustautua. Itsepuolustuksen oikeutta onkin Suomi vuosisatojen kuluessa ollut pakotettu runsain määrin käyttämään vuodattaessaan vertaan puolustussodissa itäänpäin, joita Suomen historian kestäessä on käyty yhteensä yli sadan vuoden ajan.

Toisella puolen maapallon asuvan 140-miljoonaisen kansan, jonka raha- ja teollisuuslähteet ovat tyhjentyneet, on varmaankin vaikea käsittää, millainen on sotilaalliselta kannalta katsoen 3,8 miljoonaisen kansan asema, jolla on 1500 km pituinen hyökkäyksille altis rannikko ja avoin 1000 km pituinen maaraja 200-miljoonaista naapuria vastaan, jonka vihamielisistä aikomuksista ei ole epäilystäkään.

Ei voine olla mahdollista, että Yhdysvaltain suuri demokratia vaatii pieneltä kansalta, jonka kimppuun sen viisikymmentä kertaa suurempi naapuri jälleen on hyökännyt ja joka taistelee olemassaolostaan, että sen käynnissä olevien taistelujen aikana pitäisi peräännyttää uutta hyökkäystä odottamaan sellaisten rajojen sisäpuolelle, joiden suojeleminen, jos saavutetuista eduista vastustajan hyväksi luovutaan, helposti voi voimasuhteet huomioonottaen, muodostua ylivoimaiseksi.

Muistiossa 27. 10. 41 sekä muissakin yhteyksissä on Yhdysvaltain hallituksen puolelta esitetty se oletamus, että Suomen toimintavapautta, jopa riippumattomuutta uhkasi vaara Saksan taholta. Suomella itsellään ei ole aihetta olettaa, että sitä uhkasi tällainen vaara.

Suomi tahtoo itse hoitaa asiansa sen kansallisen yhtenäisyyden merkeissä,

jonka perustana on vuosisatainen pohjoismainen talonpoikais- ja kansalaisdemokratia ja joka viime vuosien taisteluvaiheissa on osoittautunut kestäväksi voimaksi myös isänmaan puolustuksessa.

On itsestään selvää, mikä merkitys Suomen kannalta on sillä, että kun Suomi on joutunut jatkettuun puolustussotaan Neuvostoliiton kanssa, samanaikaisesti myös Saksa käy sotaa tätä Suomen vihollista vastaan. Kun tunnetaan Suomea vastaan suunnatut Neuvostoliiton hyökkäysvalmistelut, joihin tämä maa Moskovan rauhan jälkeen uudelleen ryhtyi suorittaen niitä yhä kiihtyvällä vauhdilla, ja kun otetaan huomioon, että Neuvostoliiton valtava teollisuus melkein yksinomaan oli suunnattu sotamateriaalin tuotantoon, ei ole epäilystäkään, etteikö

uusi sota, jos Suomi taas olisi seissyt yksin, olisi merkinnyt Suomen ja koko Pohjolan tuhoa.

Suomen Tasavallan Presidentti lausui 23. 10. 41 Yhdysvaltain Helsingin-lähettiläälle, että Suomen kansa, joka ei ole loukannut kenenkään oikeuksia eikä muuta pyytänyt kuin saada elää ja työskennellä rauhassa, jatkaa sotaa Neuvostoliittoa vastaan vain siksi, kun sen turvallisuus ja työrauha on turvattu. Presidentti lisäsi, että Suomen hallitus toivoo ennen pitkää voitavan lomauttaa puolustusvoimista tietty määrä miehiä kotirintaman töihin.

Näin onkin asianlaita, mutta sellaisia

sitoumuksia, jotka merkitsisivät maan turvallisuusetujen vaarantamista keinotekoisesti keskeyttämällä tai tekemällä tyhjäksi täysin oikeutetut sotilaalliset operaatiot, Suomi taistelussaan elämänsä pnolesta ei voi antaa.

Kun nähdään ne suunnattomat koettelemukset ja kärsimykset, jotka ihmiskunnalla nykyisin on kestävinä, ja havaitaan Yhdysvaltain hallituksen vallitsevassa tilanteessa kiinnittävän huomionsa pienen maan erillisiin kohtalonkysymyksiin, herää ajatus, että se suuri tehtävä, jonka sallimus nykyisessä tilanteessa on osoittanut Yhdysvalloille vallitsevien olojen korjaamiseksi ja miljoonien ihmisten elämän varmentamiseksi, olisi sellaisen pysyvän kansainvälisen oikeustilan aikaansaaminen, jossa pienikin kansakunta voisi tuntea olonsa turvalliseksi.

H e l s i n g i s s ä 11 päivänä marraskuuta 1941.

Åbo Underrättelser, den 12 november 1941:

Memorandum.

Med anledning av Förenta staternas legations memoranda av den 27.10. 41 och den 30.10. 41 har utrikesministeriet äran anföra följande.

1.

I memoranda uppmanar Förenta staternas regering Finland att inställa sina krigsoperationer och bortdraga sina trupper till en 1939 års gräns mellan Finland och Rådsunionen motsvarande linje. I dem ingår icke något omnämnande om ett inställande av fientligheterna från Rådsunionens sida lika litet som därom, huruvida till efterföljden av den till Finland ställda uppmaningen skulle ansluta sig en bortdragning även av rådstrupperna från de innanför Finlands gräns av år 1939 liggande områdena, vilka fortfarande av dem hållas besatta. Dessa områden utgöras av Fiskarhalvöns finländska del, från vilket håll fiendens artilleri hotar Petsamo, Finlands enda oceanhamn. Finska vikens utöar samt Hangö udd, som behärskar sjöfartsförbindelserna i Finska viken.

Arten av kampen mellan Finland och Rådsunionen är för Förenta staternas regering bekant. Utrikesministeriet hänvisar i detta hänseende till det nyligen skedda utbytet av memoranda mellan Storbritanniens och Finlands regering samt den av Finlands regering publicerade Blå-vita boken 2. I dessa har punkt för punkt och följande händelsernas utveckling från den 30 november 1939 påvisats, huru Finlands ställning i Rådsunionens grannskap utgjorts av ett oavbrutet självförsvar mot Rådsunionens annexionssträvanden. Rådsunionens första anfall slutade med tvångsfreden i Moskva. I denna fred ingick ockupation av sådana områden, varifrån anfall under de gynnsammaste förhållanden ånyo kunde inledas ooh dessutom tvingade Rådsregeringen Finland bl. a. att fortsätta den från Murmanbanan till Finlands gräns byggda järnvägen och förena densamma med Finlands järnvägar på det att Rådsunionen finge ett lätt tillträde till Finland och vidare till Atlanten. Vidare ingick i fredsvillkoren ockupation av Hangö, som skulle tjäna som bas för Rådsunionens flotta, men där omedelbart efter freden förlades en väldig garnison med tanks och redskap. Från Hangö företages allt fortfarande flyganfall mot södra Finlands städer och civilbefolkning. Knappt hade Moskvafreden ingåtts, innan Rådsregeringen började framställa nya oberättigade krav, bl. a. tvingande Finland att på sina järnvägar tillåta transitotrafik till Hangö udd, vilket skedde med två ryska tågpar i dygnet. Dessa tåg hade de finländska myndigheterna icke rätt att undersöka. Rådsunionen inblandade sig även på ett hänsynslös sätt i Finlands inre angelägenheter och försökte anordna gatukravaller. Den inrättade i Helsingfors en legation på 150 personer, varav en stor del verkade i rent spionerisyfte. Den förbjöd Finland att befästa Åland, tvingande Finland att upprätta ett konsulat på 40 personer i staden på dessa öar. Likaså anordnades i Petsamo för spioneriuppdrag ett motsvarande konsulat.

Moskvafreden betydde sålunda för Rådsunionen endast en vapenvila i och för förberedelser till en definitiv annexion. Denna period slutade sedan med ett nytt militärt anfall av Rådsunionen, som tvingade Finland att med vapenmakt fortsätta sitt självförsvar och vars natur och syfte framgår av att det i den ledande Moskvatidningen Pravda den 23.6.41 förklarades att "Finländarna skola utplånas från jordens yta".

Områdena bortom Finlands gamla gräns ha vid dessa anfall systematiskt använts som

utgångsställningar mot Finland. Rådsunionen har utrustat såväl dessa områden som de genom Moskvafreden annekterade finländska områdena på det fullständigaste till utgångsområden för anfall västerut. Detta har man numera på själva platsen kunnat konstatera. De mot Finlands gräns från Murmanbanan förgrenade strategiska järnvägarna, varav tillsvidare konstaterats sex stycken, liksom även de enbart i offensivsyfte vid Finlands gränser byggda chausséerna och talrika flygfälten avslöja oförnekligt Rådsunionens offensivplaner och det ohållbara militära läge, vari Finland genom dessa förberedelser försatts. Ett effektivt försvar, vartill ingen kan bestrida Finland rätt, är för detsamma möjligt endast genom en förflyttning av sitt försvar till själva dessa områden och därvid kan man icke göra någon skillnad mellan de i Moskvafreden avträdde och andra av Finland numera besatta områden.

Inga aktstycken förmå giva en tydlig bild av det elände, vari dessa områden — såväl de bortom 1939 års gräns liggande som de genom Moskvafreden avträdde — hade bragts. Medlemmar av Förenta staternas legation härstades samt flera amerikanska journalister ha dock haft möjlighet att på själva platsen göra sig förtrogna med förhållandena i de av Finlands krigsmakt under det nuvarande stridsskedet besatta områdena, vilket är det enda sättet att erhålla en faktisk uppfattning om dem. Utan att bebruka de avträdde odlingarna, till förfall överlämnade och förstörda byggnader, skändade kyrkor och begravningsplatser samt i ett oändligt elände levande, genom mord och mass förvisningar stympad befolkning visar, i vilket beklagansvärt läge Finlands folk under rådsmakten skulle ha råkat, såvitt det icke i enlighet med det öde, som kommit Estland m. fl. av bolsjevikerna annekterade länder till del, skulle ha delvis eller helt blivit fysiskt likviderat. Av allt detta framgår, vilket öde som skulle vänta Finland om det icke drager försorg om sin trygghet. Därför stupa också Finlands män hellre i ett försvarskrig än de stanna för att avvakta sina anhörigas och sin egen avrättning.

Det är förstäeligt, att Förenta staterna haft det utomordentligt svårt att få en uppfattning av det läge, vari Finland befinner sig, särskilt har Förenta staterna aldrig direkt erfarit vilken fara bolsjevismen utgör för ett västerländskt samhälle.

Arten av Finlands kamp ändras icke av det att Finland på grund av sina egna naturliga trygghetssynpunkter strävar att ofarliggöra och besätta fiendens anfallspositioner ytterom 1939 års gränser. På grund av alldeles samma synpunkter hade Finland i namn av sitt försvars effektivitet bortskrida till sådana åtgärder redan i det första stridsskedet åren 1939—40, om blott Finlands krafter då hade räckt till. Då hade man knappast betvivlat det berättigade i Finlands operationer.

För det betydande materiella understöd som Finland under vinterkriget fick mottaga från Förenta staterna, känner Finland den största tacksamhet, men ännu mera för den förståelse och det moraliska stöd, som Förenta staternas folk gav Finland i kampen mot bolsjevikernas överfall. Då väckte Rådsunionens oberättigade anfall på Finland i Förenta staterna den största harm.

Finland konstaterar med tillfredsställelse, att Förenta staternas regering meddelat sig önska fortfarande verka till förmån för Finlands livsintressen. Finlands regering kan dock icke se, att den sagda för Förenta staterna ledande upphöjda principen kunde stå i samklang med kravet, att Finlands krigsmakt borde draga sig bort från de av trygghetsskäl bortom 1939 års gräns besatta områdena, vilka Rådsunionen omedelbart kunde använda för en aggression mot Finland. Tvärtom nödgas Finland konstatera, att det av Förenta staternas regering rekommenderade förfarandet vore ödesdigert för Finlands trygghet och

sålunda strida mot Finlands livsintressen.

Finlands regerings hållning i det av Rådsunionen började kriget har varit och är det, att Finland önskar göra ett slut på striden så snart den fara, som hotar dess tillvaro, blivit avvärjd och garantier skapade för en fortsatt trygghet. Om Finland förutsattes hysa några därutöver gående planer överskattar man Finlands uppfattning om sina egna maktresurser.

2.

Under krigsskedet 1939—40 förmådde icke de av Förenta staterna lika litet som från andra neutrala håll hos Rådsunionen gjorda framställningarna för fredsmedling hindra Rådsunionen från att fortsätta sitt anfall på Finland. Rådsunionen svarade på dessa framställningar med att den redan med en Finland kantänka representerande, av Rådsregeringen själv tillsatt skuggregering hade ingått ett biståndsoch vänskapsfördrag, i samband varmed de av finnar bosatta områdena bortom 1939 års gränser — liksom de områden, vilka finländarna nu ha besatt — såsom finländska skulle anslutas till Finland.

I de bortom 1939 års gränser liggande, under 23 års tid bolsjevikstyre underkastade områdena, som Finlands krigsmakt nu besatt, har befolkningen varit och är till sin största del finsk. Beroende på de historiska förhållandena har en del av Finlands folk kommit att leva utanför Finlands gränser, och de ifrågavarande områdena tillhöra just denna folkdels bosättningsområden. Denna finska befolkning lovade Rådsregeringen i samband med Dorpatfreden år 1920 garantera betydande nationella självbestämmanderättigheter, vilka löften den likväl underlät att uppfylla.

I vilket beklagansvärt läge skulle icke Förenta staterna genom det i sina memoranda föreslagna förfarandet försätta den i dessa områden kvarblivna civila befolkningen, därom ger det bolsjevistiska statsystemets historia avskräckande exempel. Även denna synpunkt talar för att det är skal att hålla de ifrågavarande områdena besatta av finländska styrkor för att kunna för denna befolkning garantera frihet och trygghet. Med beaktande av dessa områdens bosättnings nationella struktur skulle denna motsvara de i den av Förenta staternas president och Storbritanniens premiärminister på Atlanten den 14.8.41 utfärdade proklamationen uttalade principerna.

3.

Förenta staternas regering har meddelat, att den nödgas anse Finland bära ansvaret för att det icke ens försökt studera de i det av mr Sumner Welles den 18.8.41 Finlands sändebud i Washington meddelade tillkännagivandet erbjudna möjligheterna att sluta fred.

Enligt vad utrikesministeriet erfarit yttrade mr Welles under den mellan honom och minister Procopé den nämnda dagen förda diskussionen, att han ombetts bringa till Finlands regerings kännedom, att "Rådsunionen vore benägen att göra territoriella medgivanden och diskutera ett nytt fredsfördrag". Då minister Procopé frågade, huruvida Rådsunionen ombett Förenta staternas regering att förmedla detta tillkännagivande, var svaret nekande. I det att mr Welles korrigerade sitt uttalande sålunda: "Jag vet, att Rådsregeringen vore böjd för att diskutera ett nytt fredsfördrag med Finland, varigenom territoriella medgivanden skulle göras". Han tillade, att hans framställning icke var någon rekommendation utan endast ett tillkännagivande från Förenta staternas sida. På en fråga

av minister Procopé. vilka territoriella medgivanden man möjligen kunde avse, kunde mr Welles icke svara. Oklar förblev även Förenta staternas regerings uppfattning om, vilka garantier det förefunnes för att Rådunionen icke ånyo skulle anfalla Finland. Mr Welles yttrade likväl i detta sammanhang, att Rådunionen vid krigets slut komme att vara en bestämmande makt i Östeuropa. Då minister Procopé i detta sammanhang frågade, huruvida i mr Roosevelts och mr Churchills kända proklamation avrustning rörande punkten avsåg även Rådunionen förklarade mr Welles, att frågan är hypotetisk samt att Rådunionen intill år 1939 var en för fred och internationell ordning nitälskande stat.

I början av september redogjorde minister Procopé enligt erhållna direktiv för sin regerings ställning till Finlands försvarskrig i Förenta staternas statsdepartement. Vid de följande diskussionerna har från Finlands regerings sida med anledning av mr Welles tillkännagivande för Förenta staternas regering framlagts Finlands på många bittra erfarenheter grundade allvarliga tvivel på att man kunde lita på Rådunionens löften. Beträffande de från Finlands sida framställda erinringarna om grundförutsättningarna för en eventuell fred har man av Förenta staternas regering icke erhållit några klargöranden. Särskilt ha inga trygghetsgarantier ens erbjudits som säkerhet för en ny fred mellan Finland och Rådunionen.

Enligt Finlands regerings uppfattning var mr Welles uttalande till minister Procopé den 18.8.41 icke avsett som något fredsmedling från Rådunionens sida och icke heller som något anbud om fredsmedling eller ens som en rekommendation från Förenta staternas sida, utan ett rent tillkännagivande, på vars grund Finland borde anhålla om fred. I krigsoperationernas dåvarande skede, då icke ens Viborg ännu var erövat, förhöll sig Finlands regering därför avvaktande till händelsernas utveckling.

Medan dessa diskussioner pågingo började den utländska pressen översvämmas av ogrundade rykten om att Finland ernade sluta separatfred med Rådunionen samt att vissa bemärkta finländska personer i detta syfte inlett underhandlingar med ett tretal staters regeringar. Den 5 innevarande nov. spred Storbritanniens radio uppgifter om detaljerade fredsvillkor, vilka skulle ha bragts till Finlands regerings kännedom vid den ovannämnda diskussionen den 18.8.41. Sådana eller några andra anbud om fredsvillkor har från Förenta staternas regerings sida icke framlagts för Finland varken den 18 augusti eller senare. Icke heller från något annat håll har dylika villkor framlagts för Finlands regering.

4.

Förenta staternas regering har i sitt memorandum av den 30.10.41 meddelat sig betrakta Finlands nyligen utförda krigsoperationer som ett direkt hot mot Förenta staternas trygghet. Förenta staterna, som utgör ett mäktigt, av två oceaner skyddat och genom talrika på ända till tusentals miles ytterom Förenta staternas gränser belägna baser säkrat rike, kan Finlands krigsmakt icke hota. Finlands regering kan icke heller inse, att det att vissa sådana av Finlands krigsmakt besatta områden, från vilka Finlands trygghet är bestående hotad, kunde strida mot Förenta staternas trygghetsintressen. Men Förenta staternas för sin egen trygghet kända omsorg ger Finland rätt att av Förenta staternas regering och folk vänta förståelse för sina strävanden att skydda sitt liv, stärka sin trygghet och försvara sin urgamla demokratiska frihet då Finland under loppet av mindre än två år i två skilda skeden från den mäktiga bolsjevistiska terrormaktens sida utsatts för oberättigade väpnade anfall utan att Förenta staterna lika litet som något annat land

förmått hindra detta eller ge garantier för att icke dylika anfall skulle upprepas. Finland hoppas, att Förenta staternas stora folk skall förstå, att även ett litet folk äger rätt att leva och rätt att försvara sig. Rätten till självförsvar har Finland också under århundradens lopp nödgats i rikaste mån lita till vid utgjutandet av blod i de försvarskrig österut, som under Finlands historia förts under över etthundra års tid.

För det på andra sidan jordklotet boende till 140 miljoner uppgående folket, vars finansiella och industriella källor äro outtömliga, är det säkerligen svårt att förstå, hurudant ur militär synpunkt sett ett 3,8 miljoners folks ställning är, som äger en 1,500 km lång, för anfall utsatt kust och en öppen 1,000 km lång landgräns mot en 200-miljoners-granne, om vars fientliga avsikter icke ens något tvivel råder.

Det kan icke vara möjligt, att Förenta staternas stora demokrati fordrar av ett litet folk, som av dess femtio gånger större granne ånyo anfallits och som kämpar för sin tillvaro, att det under pågående strider borde retitera för att avvakta ett nytt anfall inom sådana gränser, vilkas skyddande, om man skulle till förmån för motståndaren avstå från de vunna fördelarna, i betraktande av styrkeförhållandena lätt kunde bli övermäktigt,

I sitt memorandum av den 27.10.41 samt även i andra sammanhang har från Förenta staternas sida framställts det antagandet, att Finlands handlingsfrihet, ja oavhängighet hotades av fara från Tysklands sida. Själv har Finland intet skäl att antaga, att det skulle hotas av någon sådan fara. Finland vill själv sköta sina angelägenheter i den nationella enhets tecken, vars grund utgöres av en månghundraårig nordisk bonde- och medborgardemokrati och som under de senaste årens stridsskeden visat sig som en bestående makt även i försvaret av sitt fosterland.

Självklart är att vikten ur Finlands synpunkt ligger däri, att då Finland råkat i ett fortsatt försvarskrig med Rådsunionen, samtidigt även Tyskland för krig mot denna Finlands fiende. Då man känner Rådsunionens mot Finland riktade anfallsförberedelser, som detta land efter Moskvafreden ånyo inledde i en allt häftigare takt, och då man tager i betraktande, att Rådsunionens väldiga industri så gott som enbart var inriktad på produktion av krigsmateriel, råder icke det minsta tvivel om att ett nytt krig, om Finland åter hade stått ensam, skulle ha inneburit Finlands och hela Nordens undergång.

Republiken Finlands president yttrade den 23.10.41 till Förenta staternas sändebud i Helsingfors, att Finlands folk, som icke kränkt något folks rättigheter och ingenting annat begärt än att få leva och arbeta i fred, fortsätter kriget mot Rådsunionen endast intills dess trygghet och arbetsfred är tryggad. Presidenten tillade, att Finlands regering hoppas inom kort kunna av sina försvarsstyrkor permittera en bestämd numerär män för hemfrontens arbeten.

Så är även fallet, men några sådana förbindelser, som innebure ett äventyrande av landets trygghetsintressen genom ett konstlat avbrytande eller omintetgörande av fullt berättigade militära operationer, kan Finland icke i sin kamp för livet ikläda sig.

Då man ser de oerhörda prövningar och lidanden, som mänskligheten för närvarande har att utstå, och man finner, att Förenta staternas regering i det nu rådande läget fäst sin uppmärksamhet vid ett litet lands fristående ödesfrågor, väcks den tanken, att en stor uppgift, som Försynen nu visat Förenta staterna till korrigerande av de rådande förhållandena och säkerställandet av miljoner människors liv, vore åstadkommandet av ett sådant bestående internationellt rättstillstånd, vari även en liten nation kunde känna sig tryggad.

Helsingfors den 11 november 1941.

